

't Leiegouwjtje

Jaargang 26 Nummer 1

Februari 2005

Beste Leiegouwld

In dit Leiegouwjtje verneemt u meer over de laatste twee activiteiten van dit seizoen. In februari besteedt Ludo Vandamme aandacht aan ons erfgoed, naar aanleiding van de Erfgoeddag (thema is Erfgoed in gevaar) en in maart valt onze voordracht samen met de Nacht van Geschiedenis, georganiseerd door het Davidsfonds. Isabelle De Jaegere en Greet Verschatse van de Stedelijke Musea geven dan tekst en uitleg bij de uitbreiding van de Groeningeabdij, die volop bezig is. Op deze avond zijn ook de leden van de West-Vlaamse Gidsenkring, de Geschieden Oudheidkundige Kring, de Vrienden van de Musea en van de Archeologische Stichting uitgenodigd.

De redactie

LUDO VANDAMME OVER PAPIEREN ERFGOED IN GEVAAR

Deze lezing speelt in op het thema van de Erfgoeddag 2005: "gevaar". De spreker behandelt de vele gevaren, vroeger en nu, die het papieren erfgoed in onze archieven en bibliotheken bedreigen. Een lezing met veel "onheil" maar toch ook met enkele hoopvolle accenten.

In een historisch hoofdstukje bespreekt Ludo Vandamme de lange weg die ons papieren erfgoed in archieven en bibliotheken heeft afgelegd. Oorlogen, beeldenstorm, revoluties verspreidden en vernietigden collecties. Perkwament werd tot kogelhulzen en inpakpapier gerecycleerd. Maar ook de wisselende stemmingen van de mens over wat moest bewaard worden en wat niet, zorgden voor pijnlijke vergissingen. Ten slotte blijft de commerciële waarde van ons papieren patrimonium (miniaturen, kaarten, enz.) een continue bedreiging. Enkele spectaculaire diefstallen in het recente verleden in ons land en in het buitenland tonen aan dat dit gevaar 'reëel' is.

Het gevaar bezweren kan op vele manieren. Conservatie en restauratie waren lange tijd het wondermiddel. Paradoxaal blijkt dat vroegere restauraties onherstelbare schade hebben toegebracht of vandaag een potentieel gevaar vormen. De deontologie rond restauratie is de laatste jaren sterk veranderd en er wordt gepleit om "zo weinig mogelijk te doen". Met zijn allen respectvol met archief en oude boeken omgaan, zou al een grote stap vooruit zijn. Wie kan zeggen dat hij enkel met een potlood aantekeningen maakt wanneer een historisch document in de buurt is?

Personen en zelfs instellingen kunnen de grote bedreigingen niet aan. Zo'n bedreiging is de verzuring van het 19de-eeuwse papier. Bibliotheken en archieven zien bijvoorbeeld hun collectie aan nationale en lokale kranten onder hun ogen verpulveren. Enkel (inter)nationale programma's kunnen voldoende middelen en deskundigheid mobiliseren om redding te brengen: via conservering maar vooral via het overzetten op andere dragers. En nationale rampenprogramma's lijken al helemaal toekomstmuziek.

(Vervolg op pagina 2)

Redactie en

verantwoordelijk uitgever :

Piet Boncquet, Jan Breydellaan 109, 8500 Kortrijk
(e-mail: Piet.Boncquet@scarlet.be)

Penningmeester :

Filip Santy, Bergstraat 39,
8511 Aalbeke

(e-mail: Filip.Santy@telenet.be)

www.leiegouw.yucom.be

Rekeningnummers: 385-0411600-92
000-0486504-49

PROGRAMMA 2005

Zaterdag 19 februari 2005, 'CC Het Spoor in Harelbeke, 16 uur

Ludo Vandamme over Erfgoed in gevaar.

Dinsdag 22 maart 2005: Nacht van de Geschiedenis

20 uur in de Sint-Annazaal van het Begijnhof:

**Isabelle De Jaegere en Greet Verschatse over de Groeningeabdij:
toelichting bij de nieuwe plannen.**

**Heeft u uw
lidmaatschap
2005 al
betaald?**

**Zo niet, doe dit
zo spoedig
mogelijk aub!**

(Vervolg van pagina 1)

In de lezing "Papieren erfgoed in gevaar" kijkt de gastspreker over onze landsgrenzen heen, maar brengt hij ook vele concrete verhalen "van onder onze kerktoren".

Ludo Vandamme is wetenschappelijk medewerker historische collecties van de openbare bibliotheek Biekorf in Brugge.

Zaterdag 19 februari om 16 uur in CC 't Spoor in Harelbeke, in samenwerking met de Roede van Harelbeke.

NACHT VAN DE GESCHIEDENIS ISABELLE DE JAEGERE EN GREET VERSCHATSE OVER DE UITBREIDING VAN DE GROENINGEABDIJ

In 1978 verlieten de zusters Arme Klaren hun klooster in de Groeningestraat in Kortrijk. De gebouwen kwamen leeg te staan. Er werden allerlei plannen gemaakt om de uitgestrekte site in het stadscentrum een nieuwe bestemming te geven. Zou hier een nieuw winkelcentrum komen? Nieuwe appartementen? Een stadspark?

De doorbraak kwam in 1988 met de klassering van het voormalige dormitorium als historisch monument. Dit betekende dat aan het grote historisch belang van de plaats niet zomaar kon voorbijgegaan worden. Voortaan zou de commissie monumenten en landschappen haar zeg krijgen bij geplande verbouwingen en aanpassingen. En, er zou een museum voor de geschiedenis van Kortrijk in gevestigd worden, in te vullen door de Stedelijke Musea Kortrijk.

Eerst werd het dormitorium volledig gerestaureerd. Het biedt nu onderdak aan de tentoonstelling "Geschiedenis van Kortrijk". Daarna volgde de kapel aan de kant van de Groeningestraat. Deze ruimte wordt sinds 1997 gebruikt voor tijdelijke tentoonstellingen.

Maar, het complex is niet af. De tussenliggende kapel van de Arme Klaren en de bijhorende grond worden nu tot één groot museumcomplex verbouwd. Hoe zal het geheel eruit zien? Welke inhoud zal de uitgebreide Groeningeabdij straks krijgen?

De officiële opening is gepland voor begin 2006, maar achter de schermen zijn de voorbereidingen volop aan de gang. Conservator Isabelle De Jaegere en wetenschappelijk medewerker Greet Verschatse van de Stedelijke Musea Kortrijk geven toelichtingen bij de stand van zaken.

Dinsdag 22 maart 2005 om 20u in de Sint-Annazaal van het Begijnhof in Kortrijk.

De Nacht van de Geschiedenis is sinds enkele jaren een succesvol initiatief van het Davidsfonds.

De Leiegouw stelt de lezing ook open voor leden van de West-Vlaamse Gidsenkring Kortrijk-Menen, de Koninklijke Geschied- en Oudheidkundige Kring van Kortrijk, de Vrienden van de Musea en de Archeologische Stichting Zuid-West-Vlaanderen.

KORT

Te koop: prachtige verzameling van 180 verschillende oude prentbriefkaarten van Kortrijk (kleur, zwart-wit), reeks. Info: Vandenheuveel, tel. 052 37 64 20.